

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 177

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
POSLOVALNICA UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON CELJE, Prešernova 3. tel. 280
LJUBLJANA: 46-91

Maribor, sreda 7. avgusta 1940

NAROČNINA NA MESEČ
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RACUN: 11.400

Cena
din 1.—

Ogromne nemške priprave za napad

Po informacijah iz Berlina in Londona se nemški napad na Anglijo vendarle približuje
Zanimiva izvajanja angleškega strokovnjaka o verjetnosti načina nemškega napada
Angleške protipriprave

WASHINGTON, 7. avgusta. Ass. Press. Po informacijah iz Berlina, vlada v tukajšnjih krogih prepričanje, da se nemški napad na Anglijo lahko prične vsak čas. Vsi nemški piloti in vojniki letalskih enot, ki so bili na dopustu, so nemudoma pozvani, da se vrnejo. Tudi iz Londona poročajo, da so po opazovanju angleških letalskih izvidnic nemške priprave za napad na Anglijo zelo napredovale, vendar menijo v Londonu, da še niso popolnoma dovršene. Nemške priprave potrjujejo najbolj, da je vsaka misel, da so Nemci napad odgodili ali celo opustili, popolnoma zgrešena.

LISBONA, 7. avgusta. Stefani. Komentirajoč položaj Angleške, prihajajo listi do zaključka, da je treba vsak čas pričakovati napada na Velikobritansko otočje.

Mišljenje Olliverja Stewarda

LONDON, 7. avgusta. Reuter. Znani vojni ekspert Olliver Steward razpravlja o temi, kdaj, kako in kje bo izvršen nemški napad na Anglijo. Uvodoma svari, da morajo biti Angleži pripravljeni vsak čas na daleč hujše letalske napade, kakor so jih bili vajeni doslej. Že prihajajo vesti o vajah z izkrcavanjem in ukrcavanjem nemških in italijanskih čet na Baltiku, dalje o koncentraciji nemške težke artilerije nasproti angleški obali, koncentraciji čet, o zbiranju materiala, o pripravljanju celega brodograjskega letalstva itd. Vendar o času, načinu in kraju napada ni mogoče ni-

česar povedati. V bistvu nemške miselnosti in sistematike je, da imajo za vsak podvig pripravljenih po več načrtov in da do zadnje minute ne ve niti vrhovni poveljnik, kateri načrt bo končno izbran; niti ni izključeno, da bo izbrani načrt še v zadnji minuti prenehan. Zato ni mogoče postaviti nobene verjetne napovedi, ampak samo možno napoved. Po tej se bo napad po vsej priliki začel ob polnoči. Nočni zračni napadi se bodo stopnjevali tja do zore, ko se bo začel generalni napad z morja in iz zraka. Glavni napadi bodo izvršeni verjetno na luke ter na bro-

dovje. Medtem, ko bo ob važnih strateških točkah peklenski hrušč, se bodo na številnih nekontroliranih točkah po podeželi neshišno spuščala jadralna letala in papalci. Knučno bodo prihrumela ogromna transportna letala, ki se bodo skuščala na že osvojenem terenu. Toda britanska mornarica in britansko letalstvo ima tudi svoj protinačrt. Razkrijemo naj le, da nismo niti v Franciji niti nad Nemčijo niti doma zdaleč uporabili znatnejšega dela svojega vsak dan skokoma naraščajočega bojnega letalstva.

PREPAD JE NEPREMOSTLJIV

SIDNEY, 7. avg. Reuter. Avstralski zunanji minister je podal izjavo o vojnem položaju Vel. Britanije na včerajšnji seji parlamenta. Dejal je, da so britanske obrambne naprave tako gigantske, da zaradi tega napada še ni. Napadalec dobro ve, da bi bil tako napad z morja kakor iz zraka lahko zanj usoden riziko. Omenil je, da zadnja nemška mirovna pomudba ne vsebuje v nobenem smislu podlage za eventualna mirovna pogaja-

nja. Prepada med Vel. Britanijo in Nemčijo je nepremostljiv.

IZJAVA KESSELRINGA

NEW YORK, 7. avg. Domei. Nemški letalski maršal Kesselring je izjavil tujim novinarjem, da je nemško letalstvo pripravljeno za bliskovit napad na Anglijo.

POMOČ DOMINIONOV

LONDON, 7. avg. Reuter. Včeraj so prispeli v neko škotsko pristanišče piloti in letalci iz Južne Rodezije, da se udeležijo obrambe Anglije v predstoječi bitki za Anglijo.

OTTAWA, 7. avg. Reuter. Kanadski letalski minister je včeraj objavil, da se bo letalski poisk v imperialni letalski šoli v Kanadi, ki se ga udeležujejo na deset-tisoče pilotov iz vseh britanskih dominionov in kolonij ter Vel. Britanije, poglobil in skrajšal na samih sedem tednov. Ta ukrep je bil sklenjen na izrecno zahtevo Anglije. Na ta način bo že v kratkem na razpolago na tisoče novih pilotov, ki so že, oziroma bodo v kratkem na poti v Anglijo.

Sporazum med Bolgari in Romuni

Po načelnem sporazumu o odstopitvi južnega dela Dobrudže, se sestane jutri v Krajovi romunsko-bolgarska delegacija k sklenitvi dokončne pogodbe, ki bo podpisana v soboto

SOFIJA, 7. avg. United Press. V bolgarskih vladnih krogih izjavljajo, da je načelni sporazum med Romunijo in Bolgarijo o odstopu južnega dela Dobrudže že dosežen. Verjetno je, da bo akt o tem sporazumu podpisan že v soboto, 11. t. m. Na ta način bi bilo to vprašanje rešeno celo mesec dni pred rokom, ki je bil s strani Berlina stavljen Romuniji, Bolgariji in Madžarski za sporazumno ureditev medsebojnih teritorialnih vprašanj. Po doseženem sporazumu dobi Bolgarija približno oni del južne Dobrudže, ki ji je pripadal pred zasedbo po Romuniji. Pokrajina meri okoli 7500 kvadratnih kilometrov.

SOFIJA, 7. avg. ZPV. Po informacijah s poučenega mesta je bilo na zadnji seji bolgarske vlade sklenjeno, da Bolgarija v načelu pristaja na sporazum o vrnitvi južne Dobrudže s strani Romunije. Dalje je bila na tej seji tudi določena delegacija, ki bo zastopala Bolgarijo pri dokončnih pogajanjih, ki se bodo pričela v nekaj dneh v Romuniji. Delegacijo bo vodil finančni minister Božilov. Kot ostali člani te delegacije se imenujejo prof. Genov, publicist Penakov, generalštabni polkovnik Popov ter razni strokovnjaki za posamezna strokovna vprašanja, ki se pojavljajo v zvezi z odstopitvijo Dobrudže s strani Romunije in prevzemom s strani Bolgarije.

BUKAREŠTA, 7. avg. Ass. Press. Na uradnem mestu potrjujejo, da je med Romunijo in Bolgarijo že dosežen načelni sporazum o odstopitvi južnega dela Dobrudže Bolgariji. Gre le še za nekatera tako teritorialna kakor tehnična in finančna vprašanja, ki se morajo popolnoma razčistiti. V ta namen se sestanejo zastopniki Romunije in zastopniki Bolgarije jutri, v četrtek, 8. t. m., v Krajovi,

Po splošnem pričakovanju bodo trajala pogajanja dva dni, nakar bo v soboto, 10. t. m. sporazum obojestransko podpisan. S tem bodo dokončno urejeni vsi spori, ki so obstajali med Romunijo in Bolgarijo skoraj tri desetletja.

BUDIMPEŠTA, 7. avg. ZPV. V tukajšnjih vladnih krogih pričakujejo, da bo prispel romunski poslanik v Rimu, Bosi, ki se mudi sedaj v Bukarešti, še tekom tega tedna v Budimpešto, da stopi uradno v stik z zastopniki madžarske

vlade glede pogajanj o rešitvi medsebojnih ozemeljskih sporov med Madžarsko in Romunijo. Na podlagi Bosijevih posvetovanj v Budimpešti bo določeno tudi sklicanje madžarsko-romunske konference, ki se bo sestala v doglednem času najbrže v Aradu v Romuniji. Vodja romunske delegacije bo po vsej priliki sam poslanik Bosi.

BUDIMPEŠTA, 7. avg. Stefani. Opolnomočenec romunske vlade Bosi bo dospel v Budimpešto danes popoldne. V

Zunanja politika Sovjetske zveze

Zanimiva izvajanja angleškega univerzitetnega profesorja E. H. Carra o poteh sovjetske zunanje politike od začetka do sedanjosti

LONDON, 7. avg. Reuter. Univerzitetni profesor za mednarodno pravo E. H. Carr (vseučilišče Wales) je podal zanimivo razpravo o povojni sovjetski zunanji politiki. Po oktobrski revoluciji l. 1917 je bil glavni cilj sovjetske zunanje politike — svetovna revolucija. Lenin in Trocki sta bila mnenja, da sovjetski režim v Rusiji še ni utrjen. Zato sta skušala režim utrditi s tem, da sta vodila politiko poskusov, zanetiti revolucije v čim več državah v Evropi in po svetu. Ta politika je trajala 2 leti. Center Sovj. unije ni bila v teh časih vlada, ampak kominterna.

S propadom vseh takih poskusov se je prvič uveljavila politika Stalina. On je sprevredil, da je treba najprej utrditi režim na znotraj. Zato je vse bolj bledeel pomen kominterna, rasla pa je moč in veljava sovjetske vlade. Vse bolj se je poudarjalo, da je bila socialna revolucija v Rusiji nacionalna revolucija. Stalin je

razglasil socializem in socializacijo za narodno gibanje. Zato je pojemale tudi vedno bolj zunanje politično uveljavljanje Sovj. unije.

To je bil hud udarec za mednarodni komunizem. Prišlo je do znanega spora s Trockim. Vendar se Sovjetska politika tudi v teh časih ni odrekla mednarodnega sodelovanja komunizma. Delovanje pete kolone ni nemški, marveč je sovjetski izum. V tem času je sovjetska politika podpirala različne režime različno. V Franciji je ob sklenitvi francosko-sovjetske vojaške zveze podpirala desničarske kroge. V Angliji je v l. 1935—39 očitno podpirala levico. V španski državljanski vojni je podpirala levico, v Nemčiji pa je pred nastopom nacizma podpirala nacionalni socializem proti velmarski demokraciji. Kakor je pač bolj odgovarjalo izključno sovjetskimi interesi. Ko je v Nemčiji nastopil nacionalni socializem, je ta začel ljuto napa-

madžarskih krogih pričakujejo odposlanca z zadovoljstvom, ker se nadejajo, da bodo tako rešena vsa sporna vprašanja na prijateljski in hiter način.

BUKAREŠTA, 7. avg. Rador. Neka visoka osebnost iz Transilvanije je objavila pod psevdonimom v listu »Timpul« članek pod naslovom »Izmenjava prebivalstva«. Članek se zaključuje takole: »Za Romunijo je velikanskega pomena, če izloči iz svojega telesa Bolgare in Madžare, na njih mesta pa postavi Romune, ki so ostali izven meja sedanje domovine. Težkoče so le v metodah in okviru, do katerega naj se izmenjava izvede. Romunija nima le manjšine za oddati, nego tudi svoje ljudi, ki jih mora sprejeti. Ona lahko daje le toliko, kolikor more po vrednosti podobnega sprejeti. Na to hočemo opozoriti tako naše prijatelje kakor nasprotnike.«

dati boljševizem, sklepal je zveze s Poljsko in kazal prijazno lice Franciji in Angliji. V Moskvi so bili v resnih skrbih za Ukrajino in Baku. Sovj. unija je stopila v Zvezo narodov in se zavzemala za politiko — »status quo«.

Ko je Nemčija zavzela ČSR, zlasti pa Poljsko, in sta tako Francija kakor Anglija obljubili Poljski pomoč proti Nemčiji, je v Moskvi hipoma izginila zaskrbljenost za Ukrajino. Z vstopom zahodnih velesil v vojno so smatrali v Moskvi, da bo Nemčija vezana na zahodu. Sovjetska unija se je čutila razbremenjena in varno in se je postavila v arbitersko pozicijo nevtralnosti. Zato je sklenila z Nemčijo, ki je imela obrnjeno vso pozornost na zahod, znani moskovski nenapadalni pakt lanskega avgusta. Ta je omogočil Rusiji, da si je zopet osvojila vse svojčas izgubljene kraje: Od finskega zaliva preko baltskih držav, Bele Ru-

Nadaljevanje na 2. strani

Nemci o angleških pomorskih izgubah

Po nemških trditvah so izgubili Angleži od začetka vojne doslej skoraj 5 milij. ton ladij — Angleži nemške trditve zavračajo — Vojna poročila z evropskih in afriških bojišč

NEMŠKO VOJNO POROČILO

BERLIN, 7. avg. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo: Neki naši podmornici se je posrečilo potopiti v nekem zelo močnem konvoju tri oborožene sovražne trgovske ladje s skupno tonažo 16.875 ton. Dne 5. t. m. so nastali nad Rokavskim prelivom zopet letalski spopadi. Ob tej priliki je neko naše izvidniško letalo zblilo dve angleški najmodernejši lovski letali. Naši lovci so zblili dalje še 6 sovražnih lovcev. V noči na 6. t. m. so napadli naši bombniki razna angleška pristanišča. Angleška letala so iste noči metala bombe na severozahodno Nemčijo. Škoda je neznatna. Človeških žrtev ni.

ANGLEŠKE POMORSKE IZGUBE

Končni rezultat trgovske vojne proti Angliji v času od začetka vojne do 8. julija 1940 je bil objavljen v vrhovnem poročilu 12. julija. Od 9. do 31. julija pa so potopile naše podmornice angleškega ali v angleški službi stoječega brodogoja za 344.175 ton, druge naše ladje pa za 98 tisoč 500 ton. Tu niso vštete ladje, ki so se potopile zaradi min. Naše letalstvo je pa potopilo: vojnih ladij za skupno tonažo 21.650 ton, trgovskih pa za 215.000 ton. Poškodovanih je sovražnih bojnih ladij za 32.000 ton, trgovskih pa za 328 tisoč ton. Skupne sovražne izgube, brez izgub zaradi min, znašajo torej od 9. do 31. julija 679.32 ton. Sovražnik je izgubil od začetka vojne do 31. julija potom naših pomorskih sil 3.725.347 ton, potom našega letalstva pa 1.261.313 ton, skupaj torej ladijevja za 4.986.870 ton. Razen tega je naše letalstvo poškodovalo v tem času 1.500.000 ton sovražnega brodogoja.

ITALIJANSKI KOMENTAR

RIM, 7. avg. Stefani. »Popolo di Roma« piše o nemških uspehih in pravi, da nemško letalstvo bombardira angleške luke, potaplja britske ladje in razdira velike konvoje. Od začetka vojne je bilo potopljenih blizu pet milijonov ton angleških ladij. To je strahovita bilanca za Veliko Britanijo, ki je želela vojno, pa gre zdaj v poguben poraz.

ANGLEŽI NE PRIZNAVAJO

LONDON, 7. avg. Reuter. V Londonu uradno zanikajo nasprotniške trditve, da bi bila angleška trgovska mornarica v zadnjem tednu julija izgubila 229.000 ton. V resnici je bilo potopljenih le 18 britanskih ladij s tonažo 66.000 ton ter 2 zavezniški s 7000 ton. Skupaj je torej v rečenem tednu bilo izgubljenih le 73.000 ton. Tudi sicer so nasprotniška poročila o angleških izgubah pretirana. Tako je bilo javljeno, da je bila potopljena konec julija neka 10.000-tonska angleška križarka. V resnici je bil potopljen 1300-tonski rušilec »Delight«.

ITALIJANSKO VOJNO POROČILO

RIM, 7. avg. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno poročilo: Naša letala so se ob priliki ofenzivnega napada na Malto spopadla s sovražnimi lovci ter zblila eno sovražno letalo, dočim so se naša vsa vrnila v svoje baze. V severni Afriki smo na meji Kirenaïke pogнали v beg neki sovražni oddelek vojaštva, ki je izgubil več tankov, nekaj pa jih je prepustil nam. V vzhodni Afriki se neko naše letalo ni vrnilo na svoje letališče.

ANGLEŠKA VOJNA POROČILA

LONDON, 7. avg. Reuter. Letalsko ministrstvo je sinoči objavilo, da so se

prejšnjega dne nadaljevali bombni poleti nad Nemčijo in nad zasedenimi ozemlji. Zlasti so trpeli vojaški objekti v Hamburgu, Kielu in Rotterdamu. Vsa letala so se vrnila.

LONDON, 7. avg. Reuter. Ministrstvo za deželno varnost javlja, da je bilo tekom noči zaznamovanih malo aktivnosti sovražnih letal nad Anglijo. Vrženih je bilo nekaj vžigalnih bomb v jugovzhodni Škotski. Škoda je neznatna; žrtev ni. Včeraj je bilo nad Kanalom sestreljeno eno nemško letalo. Poskus bombardiranja Doverja se je izjalovil.

GIBRALTAR ZOPET BOMBARDIRAN

RIM, 7. avg. DNB. »Lavoro Fascista« poroča, da je bil Gibraltar sinoči ponovno bombardiran. Bombe so zadele skladišča municije. Škoda je velika.

ITALIJANSKA OFENZIVA V AFRIKI

KAHIRA, 7. avg. Domei. Britansko poveljstvo srednjega vzhoda je v torek zvečer objavilo, da so italijanske čete pričele z invazijo Britske Somalije. Njihove sile so se razdelile v tri kolone, ki predirajo v notranjost. Smer ni naznačena. Prav tako je bilo objavljeno, da se močna vojska zbira v Zahodni puščavi v Libiji, odkoder bo skušala verjetno kreniti proti Egiptu.

LONDON, 8. avgusta. Domei. Pol milijona italijanske vojske je bilo mobilizirane za napad na Egipt. Angleži trdijo, da če.

prav so njihove sile manjše, so bolje izvežbane.

PRVI OSTRI BOJI V AFRIKI

NAIROBI, 7. avg. Na cesti Mario-Kenya je prišlo do spopada med britanskimi in italijanskimi četami, ki so se morale umakniti. Včeraj je bil izvršen hud napad na trdnjavo Wilson ob libijski meji. Odbit je bil prvi kakor drugi napad, pri čemer so imeli nasprotniki 300 mrtvih.

ANGLEŠKI POLOŽAJ V SOMALIJI

LONDON, 7. avg. Reuter. Vojaški sodrnik »Timesov« piše: Akcija proti angleški Somaliji je bila nepričakovana. Po zaključku francoskega odpora v Džibutiju se je angleška Somalija znašla obkoljena od vseh strani od italijanskih posestev. Italijani razpolagajo v Abesiniji z močnejšimi silami, čeprav te čete niso po večini iz Evrope, kakor je to primer v Libiji. Priroda tal v Somaliji je taka, da ovira boje, kar se je pokazalo že v preteklosti, ko so posamezni spopadi trajali dolgo časa. Računa se, da bodo angleške čete ohranile svoje sile, ne spuščajoč se v odprte boje s tremi nadmočnimi italijanskimi kolonami prej, dokler ne bo za to dana prilika.

ANGLEŠKI DEMANTI

LONDON, 7. avg. Reuter. Vse vesti, da bi bila poškodovana oklopna »Resolusion« ali kaka druga angleška vojna ladja, so izmišljene, javlja admiraliteta.

Japonci ne tvegajo spopada ?

TOKIO, 7. avgusta. Ass. Press. V japonski javnosti, ki je pričakovala, da bo nastal vsak trenutek popoln prelom med japonsko in Veliko Britanijo in da je treba pričakovati tudi izbruh sovražnosti, je vzbudil veliko presenečenje včerajnji sklep japonske vlade, da zaenkrat se ne bo segla po nobenih represalijah proti Veliki Britaniji. V tukajšnjih diplomatskih krogih menijo, da se je japonska vlada odločila za ta sklep zaradi tega, ker bi pomenil spopad z Veliko Britanijo tudi neiz-

ogiben spopad z Zedinjenimi državami Severne Amerike in tudi zaradi tega, ker obstajajo še razna nerazčiščena vprašanja med japonsko in Sovjetsko zvezo.

TOKIO, 7. avgusta. Včeraj sta se sestala britanski veleposlanik v Tokiu in japonski zunanji minister ter sta razpravljala o obojestranskih aretacijah državljanov. Japonski pravosodni minister je izjavil, da bo v stanu v kratkem osvetliti ozadje zadnjih aretacij britanskih državljanov.

Japonci že gospodarji v Indokini

TOKIO, 7. avgusta. DNB. Predstavniki japonskega zunanjega ministrstva je dejal, da japonska vlada ne vodi nobenih pogajanj s Francijo glede odstopa pomorskih in kopnenih vojnih oporišč v Indokini.

NEW YORK, 7. avgusta. TASS. »New York Times« komentirajo položaj v Indokini ter ugotavljajo, da Japonci dejansko že kontrolirajo ta del evropskih ko-

lonij na jugu Azije. Iz Hanoja kontrolirajo Japonci Kvangsen; od francoskih oblastev so dobili dovoljenje za svoboden prehod preko Indokine. Japonci dejansko že izkoriščajo Hajfong, ostala pristanišča in letališča Indokine.

HONG-KONG, 7. avgusta. Včeraj so ob obali Formoze opazili velik spreved japonskih prevoznih ladij, kako v spremstvu močne eskorte japonskih vojnih ladij pluje proti jugu.

Angleški kolonialni gospodarski svet

NAIROBI, 7. avgusta. Reuter. V Keniji se je osnoval gospodarski svet, ki bo vzkladil celokupni vojni napor vseh britanskih kolonij v Afriki: Kenije, Ugande, Nijase, Tanganjike in Južne Afrike.

NEW DELHI, 7. avgusta. Reuter. Po vzorcu britanskega gospodarskega sveta v Afriki, ki bo vskladil vojne napore vseh britanskih kolonij v Afriki, bo v kratkem osnovan v Indiji enak gospodarski svet s sedežem v New Delhi, ki bo imel za cilj vskladiti vojne napore vseh britanskih posesti na Daljnem vzhodu in v Afriki: In-

dije, Avstralije, Novega Zelanda, Južne Afrike, vzhodnoafriških kolonij, Malaje, Ceylona ter vseh britanskih posesti na Kitajskem. Potemtakem bo gospodarski svet v Indiji nadrejen gospodarskemu svetu v Afriki. Centrala bo v New Delhi. Izvršena bo koordinacija nabave in dobave ter produkcije vseh za vojno važnih surovin. Razen tega pa je zamišljena ta nova gospodarska institucija kot stalna, ker bo poslovala tudi po zaključku te vojne. Indijski podkralj je že povabil zastopnike vseh teh dežel na konferenco v New Delhi, ki bo oktobra meseca.

Hullov apel na ameriško ljudstvo

WASHINGTON, 7. avgusta. Reuter. Zunanji minister Cordell Hull je včeraj izdal uradni oklic na ameriško ljudstvo, v katerem ga poziva, da pristane na osebne žrtve, ako želi, da se ohrani mir. Le z največjim povečanjem narodne obrambe bo mir mogoče utrditi. To bo tem lažje, ker je zadnja panameriška konferenca v Havani v načelu sklenila kolektivno varnost zahodne poloble. Z onkraj oceana preti nevarnost, in edina

pot, da USA ne bodo potegnjene v vojni vrtnec, je, da se vsak Američan odloči žrtvovati kar največ od svoje osebne ugodnosti v cilju čim večjega prispevanja k narodni obrambi. Oborožitev USA mora zavzeti tak obseg, da se bo vsak napadalec stokrat premislil, preden bo tvegati napad na zahodno poluto. Vsota, ki je potrebna takoj v te namene, znaša pol milijarde dolarjev.

Kriva je vsa Francija

RIM, 7. avg. Stefani. Diplomatski urednik agencije Stefani javlja, da je Francija uvedla preiskavo le proti nekaterim političnim osebnostim, hoteč tako odvreči odgovornost za vojno od vse države na posameznike. Medtem je pa jasno, da ta proces ni samo francoski, temveč mednarodni. Franciji to ne gre v račun, zato boče zmanjšati svojo krivdo na najmanjšo mero, da bi tako udušila v sebi vest poraza.

Turčija pred važnimi dogodki ?

CARIGRAD, 7. avgusta. Stefani. Nenaadni odhod predsednika republike iz letovišča pri Carigradu ter prihod ministrov z istim vlakom v Ankaru, je izzval v diplomatskih in političnih krogih živahne komentarje. Ker so se v Ankaru vrnili tudi diplomati, se nadejajo, da bo v kratkem prišlo do važnih političnih dogodkov.

Poostritev med Finci in Rusi

MOSKVA, 7. avg. Reuter. V Moskvi je bilo sinoči uradno razglašeno, da so se finsko-sovjetski odnosi poslabšali. Na Finskem je prekoračilo protisovjetsko delovanje oblastev že vse dopustne meje. Člani Društva prijateljev Sovjetske unije so bili stavljeni pod kazensko obtožbo.

V LUKSEMBURGU JE UVEDENA

NEMŠČINA

LUXEMBOURG, 7. avg. Reuter. Sklenjeno je bilo, da bodi v Luksemburški v šolah ter sodiščih uradni jezik nemščina. Menjali so tudi imena ulic.

ENA SAMA STRANKA NA JAPONSKEM

TOKIO, 7. avg. Reuter. Največja japonska stranka »minceito« je včeraj sklenila svoj razhod, članom pa priporočila vstop v vsedržavno stranko. Japonska je torej na poti, da postane država s sistemom ene same stranke.

BENEŠ INSPICIRAL LETALCE

LONDON, 7. avgusta. Reuter. Včeraj je dr. Beneš pregledal bombne in letalske eskadrije češkoslovaških letalcev, ki so po zlomu Francije reorganizirali svoje sile v Angliji.

FRANCOSKO SODIŠČE V TEATRU.

BERN, 7. avgusta. DNB. Po vesteh iz Vichyja je pravosodni minister ob otvoritvi višjega sodišča naglasil, da bo ta ustanova sodila osebam, ki so odgovorne za vojno. Prva seja sodišča bo najbrž že v začetku septembra. Sodišče bo zasedalo v Rionu, kjer so v gledališču že pripravili prostore za namestitve sodnih uradov.

NOV PETROLEJSKI VRELEC V RUSIJI.

BUGURUSLAN, 7. av. TASS. V Buguruslanu, drugem Baku Rusije, je iz nekega vrelca nenadoma bruhnil steber nafte 22 m visoko. Inženirji so izračunali, da daje vrelce v začetni kapaciteti 70 ton nafte dnevno. Nafta je odlične kvalitete in leže glavne rezerve 230 do 300 m pod površjem.

ROMUNSKI ODGOVOR ANGLIJI

BUKAREŠTA, 7. avg. Reuter. Romunska vlada je podala na zadnji britanski protest pomirljivo noto. Zatrjuje, da bo vzela pritožbe v pretes in jim skušala ugoditi. Zlasti kar tiče dviga zapore nad angleškim podonavskim ladjevjem.

Mariborska napoved: Malo oblačno vreme s krajevnimi nevihtami. Včeraj je bila najvišja temperatura 24,4, danes najnižja 15,4, opoldne 22,0. Padavin od včeraj 5,1 mm.

Borza. Curih, 7. VIII. Devize: Pariz 9,50, London 17,55, Newyork 4,40, Milan 22,20, Madrid 40, Berlin 175,75, Buenos Aires 98.

Zadnje sportne vesti

ILIRIJA—JUG (DUBROVNIK) 54:55

Pred 2500 gledalci je včeraj ljubljanska Ilirija izgubila ligaški plavalni dvoboj z Jugom iz Dubrovnika s točko razlike. Končni rezultat je 55:54 za goste, ki so zmagali tudi v waterpolu z 8:2. Med ligaškim tekmovanjem je bil dvoboj med drugo garnituro Ilirije in Gradjanskim iz Karlovca. Zmagala je Ilirija v razmerju 28:26. Tekmovanjem je prisostvoval tudi minister za telesno vzgojo naroda Pantič.

Nadaljevanje s 1. strani!

sije, zahodne Ukrajine, Bukovine in Besarabije. Pri tem je sovjetska zunanja politika močno udarjala na vseslovanske strune, čeprav je tudi to neslovanskemu Stalinu samo sredstvo za doseg cilja. Vsekakor se je Sovj. unija zavarovala za vsak primer, t. j. tudi za primer nemške zmage. Vendar v Moskvi računajo vedno bolj z zmago nasprotni strani in zato skušajo utrditi vse bolj svoj vpliv po vsej vzhodni Evropi. Pri tem pa bo postopala SSSR previdno in se skušala za vsako ceno izogniti konfliktu z Nemčijo.

Smrt prvaka SDS, senatorja dr. M. Kostića

V bolnišnici v Pakracu je umrl dr. Milan Kostić, senator in podpredsednik Samostojne demokratske stranke. Rodil se je 1876 v Sremskem Sidu, kjer je tudi kasneje politično največ deloval. Pravne studije je dovršil v Zagrebu, pred vojno je bil upravnik kaznišnice v Mitrovici, kjer je tudi napisal znano delo »Alkohol in zločinstvo«. Po svetovni vojni je postal veliki župan sremske županije, nato pa načelnik v ministrstvu pravde. Po upokojitvi je otvoril odvetniško pisarno v Zemunu.

Pokojni dr. Kostić se je že v mladih letih posvetil političnemu gibanju. Bil je najžejši sodelavec Svetozarja Pribičevića, katerega idejam je ostal zvest do smrti. Prvič je bil izvoljen za poslanca 1927, vse njegovo delo je bilo poslej posvečeno zblizanju med Svetozarjem Pribičevićem in Stjepanom Radićem ter

med HSS in SDS. Po njegovih prizadevanjih je tudi bila 1928 ustanovljena Kmečko-demokratska koalicija.

Dr. Milan Kostić je bil član izvršnega odbora KDK. Kot zaupnik Pribičevića je bil z njim vred interniran v glavnjači. Ko je prišel na svobodo, je odločno nastopil kot branilec dr. Vladimirja Mačka pred sodiščem za zaščito države. Bil je v vseh opozicijskih krogih zelo priljubljen, posebno ga je cenil tudi sam dr. Maček.

Po smrti Svetozarja Pribičevića je dr. Kostić skupno z Vilderjem, dr. Krizmanom, dr. Budisavljevićem in Kosanovićem vodil SDS v najtežjih dneh političnega življenja. Odločno je vztrajal vse do zloma diktature na strani HSS. Izvoljen je bil za podpredsednika SDS, pri zadnjih volitvah v senat je postal sena-

tor. Dr. Milan Kostić je bil vse življenje vzoren, neumoren delavec za pravično stvar. Kot človek in politik pošten, nemajhen in odločen, je bil deležen splošnega spoštovanja. Njegovemu spominu se klanjajo dolge vrste pristašev KDK in vsi, ki so ga tudi izven te politične skupine cenili. Slava njegovemu pepelu!

*

Pokojni dr. Kostić je zapustil ženo, dve hčeri in sina. Čim je dr. Maček izvedel za pokojnikovo smrt, je poslal brzojavno sožalje svojcem. Na pogrebu bo dr. Mačka zastopal dr. Tomo Janšiković. Smrt dr. Milana Kostića je globoko odjeknila po vsem Sremu in Vojvodini. Družini pokojnika prihajajo z vseh strani izrazi sožalja. Prijatelji iz Beograda in Zemuna pripravljajo dr. Kostiću svečan pogreb.

SUMNER WELLES
je, kakor smo že poročali, odobral govor generala Pershinga, naj se uvede

splošna vojaška dolžnost v USA in da izdatna pomoč Veliki Britaniji.

September, mesec gospodarskih akcij

»Hrvatski Dnevnik« piše: »Dne 26. avgusta bo prva obletnica sporazuma. Istočasno se bodo začele izvajati velike gospodarske reforme, ki se zdaj skrbno proučavajo na Bledu. September bo letos mesec velikih gospodarskih akcij, živahne gospodarske delavnosti v državni zajednici. Ukrepi, ki bodo izdani, se še drže v tajnosti, vendar je dr. Šutej v svoji izjavi odločno naglasil socialno funkcijo kapitala. V državi, kjer je mnogo surovin in mnogo delovnih sil, ne sme

biti pomanjkanje kapitala za vladno izgovor za pasivnost v gospodarstvu. Kapital kot socialna funkcija se mora po državi urvesti povsod, kjer privatna iniciativa ni hotela ali ni mogla izvršiti svoje dolžnosti. Kapital je krvni obtok v organizmu vsakega narodnega gospodarstva. Prva dolžnost načrtnega vodstva narodnega gospodarstva je, da se ta kapital pravično razdeli in urvede tam, kjer je to potrebno. Vlada je tudi na principu strogega čuvanja naše valute.«

Molk je v sedanjih prilikah zlato!

»Narodna Odbrana« piše: »Če bi človek malo pogledal okrog, bi videl, da se govori največ o onem, o čemer je najmanj potrebno. Naši ljudje govorijo o vsem, medtem ko se okrog ruši svet in se narodi trudijo, da bi v teh nesrečnih časih izšli s čim manjšo škodo v bodočnost.

Morda se redkokje kakor pri nas s strelom naglo širijo najfantastičnejše alarmantne vesti, ki nosijo paniko med ljudi. Nihče se ne vpraša, od kod prihajajo takšne vesti, vsak jih sprejme, čim jih sliši in hitro izroči dalje. Če bi se

raziskovalo, bi se videlo, da prihajajo takšne vesti iz določenega vira, dobro organiziranih legel demoralizacije, vse v interesu tujega in domačega sovražnika. V naši naivnosti niti ne slutimo, da obstaja organizirana sovražna špijonaža. Neprijateljsko oko seže povsod, sovražno uho sliši vse. Sino sicer dobrodušni ljudje, ki smatramo vsako oviranje svobode govora za tiranijo. V rednih prilikah je to lahko vrlina. Toda zdaj je treba, da si vsak poedinec zaveže jezik in govori samo o onem, kar ne more škoditi ne državi ne narodu.«

V pričakovanju zgodovinskega spopada

Na obalah Kanala se vedno bolj čuti uvod v velike bitke, ki se pripravljajo. Sicer krožijo v javnosti vesti o zakulisnih mirovniških poizkusih, medtem se pa neprestano nadaljuje bombardiranje Velikobritanskih otokov na eni ter Nemčije na drugi strani. Vsaka stran hoče poka-

zati svojo pripravljenost in moč. Novi angleški vrhovni poveljnik je odstranil s cest vse postavljene barikade, ker stoji na stališču, da je treba braniti Anglijo ofenzivno in defenzivno. Posebne čete so pripravljene za akcije čiščenja ob eventualnem vdoru, koncentrirane so v

utrjenih položajih, od koder jih bo lahko čimprej vreči na izpostavljene točke ob obali.

Tostran Kanala, od Norveške do Bresta, se pa pripravljajo Nemci, z njimi tudi po zadnjih poročilih Italijani. Pripravljen je ogromni vojni stroj, ki čaka na dano povelje za napad v dimenzijah, kakršnih svet še ni videl. Podvigi Cezarja in Viljema Osvoboditelja v preteklosti so bili ničevi v primeri s pripravami, ki jih vodi veliko-nemška vojska. Druga orožja, drugačna vojna tehnika z vsemi najmodernejšimi pripomočki prihaja zdaj napadalcem v pomoč. Anglež kakor Nemec vidita v svojih zračnih eskadriljah glavno orožje, oba se nadejata, da bosta drug drugemu zadala usodni sunek.

Še nikoli v zgodovini se ni pričakovala bitka z večjo napetostjo kakor zdaj. Vpad v Norveško je majhna prisposoba, toda sedanje priprave so ogromnejše po močeh, ki bodo napadale in se branile.

Italijani o normalnih odnošajih z Jugoslavijo. Po vesteh, ki so se bile razširile v tujini o neki albanski karti, ki predvideva povečano državo Albancev, pri naša italijanski tisk demantije o tem in pravi, da so takšno karto lahko izdali v svrhu propagande le Angleži. V zvezi s tem so se širili glasovi, da bodo obiskali Rim in Berlin tudi jugoslovanski državniki. V Rimu takšne vesti zanikajo in pravijo, da se odnošaji med Jugoslavijo in Italijo razvijajo normalno.

1543 enot vojnih ladij bo imela sovjetska Rusija po sedanji petletki, je dejal admiral Trainis, poveljnik sovjetskih ladij v litavskih vodah.

Dr. Igor Rosina:

Na vežbi

Vse to pa ni tako hudo, kakor izgleda. Res sedi na svojem kovčegu kakor ostali, se potiš kakor ostali, gledaš pol začudeno, pol preplašeno kakor ostali, — toda ta tako popolna izenačenost z vsemi ima vendar svojo privlačnost in svoje čare. Meni je tu in mi bo v vsaki podobni situaciji največ pomagalo to, da sem bil mnogo med našimi ljudmi in sem se v bistvu vedno čutil kot enoto z njimi. Že v gimnaziji sem se — skoraj edini izmed nas »gospodski deca« — družil s kmetstvom mi sošolci. Pozneje te mnogo nauče in ti približajo ljudi tisti naši majhni politični shodiči. Končno pa sem skozi leta, tako približno vsako drugo nedeljo v poletju, letal na naše kmetstvomladinske tekme in če mi ni bila capitis deminutio, ko sem se še kot član Narodne banke vozaril na izposojenem kolesu po Ljekarji z našimi fanti, me tudi danes ne bo vrag vzél.

Ta čut kolektiva ali skupnostni čut — marsikdo mi ga bo seveda negiral — ti daje celo neke vrste skrivnega veselja. Enkrat že nad skupnostjo. Tajno pa te veseli še tudi zavest, da si izenačen itak le samo kvantitativno. Kajti tega podlistka, na primer moj sosed na levi, ki čepi ves prepoten in kislega obraza na svojem kovčegu, le ne bo mogel napisati. Šele na teh kovčegih, v gruči se čutiš

kot del tega naroda, postaneš »sin tega naroda«, kakor se pravi. Neko čustvo povezanosti usode in menda s tem neko večjega zasiguranja te prešine. Goto: — možno je to čustvo kolektiva stopnjevati do delirija. V ostalem mislim, da imamo Slovenci dosti razvit čut za skupnost; odtod izvira tudi naš dosti razviti socialni čut. Res je, da se v praksi po njem ne ravnamo vedno; toda načelno ga priznavamo vendar skoraj vsi kot kategorični imperativ društvenega življenja.

Tako daleč pa tisti trenutek še nisem mislil. Neki znani rezervni podporočnik, ki me je spoznal med gručo čakajočih na vpis, me je spravil naprej, da sem stopil pred oficirja, ki je pod kostanjem na kasarnskem dvorišču za malo mizico sestavljal spisek — spisek čete, katere slavo sem bil namenjen tudi jaz, da jo povečam. Dvignem torej težki kovčeg in stopim pred ono fatalno mizico. Že iz celega mojega statusa je moral takoj videti, kako je z mano. Izročena izprava je dokončala sramotno domnevo: Šta doktor, pa ti si doktor, a kako, da nisi oficir, kako da nisi služil vojsku? — Bogami. V tem trenutku sem sklenil, da mi bo deteta oba moja sinova rezervna oficirja pa če obletam vse naborne komisije Ju-

goslavije. Za Srba mora biti res neobičajno — celo znak manjvrednosti — če intelektualac ni oficir v rezervi. Mi Slovenci tudi tozadevno še nimamo nikake tradicije.

Na pol pomirjen stopim torej v vrsto nas že popisanih obveznikov. Stopim v vrsto in — skoraj bi se znašel že v novi uevarnosti. Poleg sebe zagledam namreč svojega nasprotnika iz pravde, ki sem jo komaj pred par dnevi k svoji sreči končal s poravnavo. K moji sreči pravim; kajti moj sosed in še nedavni moj pravdni nasprotnik — je postal na mah tukaj moj predpostavljene narednik čete, ki sem ji dodeljen in moj sobni starešina. Očitno je torej: človek res plava pri tej vojaščini med Scilo in Karibdo in nikjer ne veš, kje preži nevarnost nate. Posebno če si advokat. Sploh se dogajajo tukaj čudna srečanja. Znajdejo se v isti četi naenkrat ljudje, ki se 15, 20 let niso več videli.

Toda, da ne posežem naprej. Tega istega prvega popoldne sem zabeležil še nekaj interesantnih zapaženj. Prišli smo v drugo kasarno in prišel je čas, da nas preoblečejo. Že naša narodna pesem polaga važnost na ta akt, ki pomeni šele pravzaprav prestop v vojsko in napravi odločilni zapik vsemu civilnemu v tebi. Odslej naprej tudi po naši narodni lahko že greš na vojsko.

Postopek sam se je izvršil skoraj veselo enostavno. Magazin se nahaja v prvem nadstropju enega izmed objektov kasarne. Tja je odšel komandir s svojimi

pribočniki. Mi pa, ki smo bili že popisani in v dvorsti, smo se postavili spodaj v polkrogu in začeli loviti predmete, ki so padali dol kakor mana na Izraelce. Šlo je po vrsti: najprej koporani, potem šajkače, hlače-čakširi, šinjeli, ovijači, cokule, po dva para spodnjega perila, čutarica itd.

Tu sem si priboril malo prednost. Obvezniki podoficirji, ki so bili spredaj, torej bile z zakladom in skrivnostim magazinskega bogastva in med nje sem se stisnil tudi jaz, smo imeli minuto, dve časa, da si izberemo boljše komade od mondure, ki je deževala skozi okno na nas. V splošnem pa je bilo vse skoraj novo in nekdo za mano je takoj napravil opazko, da to ne more pomeniti drugega kakor, da bomo kmalu »šli dalje«. — Presneto hitro delajo naši ljudje take politične zaključke; in še govore, da smo narod brez politične nadarjenosti.

Zanimivo je bilo gledati pri tem razdejanju vojaške obleke naše obveznike. Trenutek prej še samo se držali, če ne drugo, vsaj utrjeno. Tudi ni posebna slika posedati tako na svojih kovčgih, kot od vsega zapuščen deseti brat skozi dve uri na kasarnskem dvorišču. Sedaj pa smo vsi kakor oživeli, postali skoraj veseli in smeš se je zaslišal. Tudi jaz sem začutil kako me prevzema dobra volja. Prvič v življenju sem tako neposredno začutil, kaj pomeni to čemur Nemci pravijo »Korpsgeist« in kako moč to predstavlja.

(Dalje v soboto.)

Maribor

Otroške počitniške kolonije vzgajajo mladino

Dr. Vrtovec

Zdravstvena zaštita otroka se pri nas v zadnjih desetih letih čedalje bolj poslužuje počitniške dobe v svrhu okrepitve otrokovega zdravja. V ta namen se vsepovsod prirejajo počitniške kolonije. Brez posebne analize, ki naj podkrepi koristnost tega početja, se vsestransko uveljavlja prepričanje, tako posameznikov kakor javnih ustanov, da je to pravilno in dobro. Gotovo izvira to prepričanje iz učinkov, ki se javljajo na otrocih, deležnih takih počitniških kolonij. Iz takega prepričanja se rodi od leta do leta večja pripravljenost za finančne žrtve, ki si jih v to svrhu nalagajo tako starši kot javno upravni organi, čeprav ne moremo govoriti, da živimo v dobi prosperitete.

Ni torej težko zavzemanje se za stvar, ki je javno priznana za koristno, namen tega zapiska je le razčlenjenje tega pojma ob enem z dostavkom pripomb, ki bi lahko koristile k temu, da se izognemo napakam, ki se morejo vriniti v vsak mehanizem.

Učinek počitniške kolonije je viden na otrocih v raznih oblikah. Uračajajo se vedri, živahni, ogoreli, duševno zrelejši, na teži se jim pozna telesna okrepitev, torej telesno in duševno živčno čvrstješi. Pozna se jim, da so doživeli nekaj nevsakdanjega, spoznali marsikaj novega, čeprav so bili le par tednov odsotni od "enolične" družinske skupnosti. Sicer izgleda paradokso poudarjati ugoden vpliv izločitve otroka iz družine, ki jo smatramo za njegovo najvarnejše okolišje, toda kakor trdimo, da pomeni izločitev otroka iz običajne klime v novo planinsko ali morskoro dražljaj, ki telesne sile podraži in čvrsti k živahnejšemu razvoju, tako si razlagamo, da vpliva izločitev otroka za gotovo dobo iz vsakodnevnega mišjeja svojih staršev ali nadzornikov-vzgojiteljev ugodno, krepilno na njihovo duševnost. Ta je v tem primeru predvsem postavljena na samostojnejše noge. Naloga, ki so doma trkale na njihovo duševnost kot mora uboganja, so v koloniji le še "lastnovoljna", "samospoznalna" akcija, na vsak način pa vsaj ne slepo sledenje avtoritetam, katerih avtoritarnosti so že precej "siti". Kolonijško uboganje ni več pravo uboganje, nego avtomatska samoobsebi razumljivost kolektiva. Ne le eden ali par otrok, nego vsi brez pomisleka, na odpor, slede piščalki svojega voditelja. Seveda so pa tu pozivi taki, da vabijo k novim doživljam — kar je otroku isto kot novo razvedrilo. Predvsem torej novo; zato naj bo kolonija primerno kratkodobna, da ne otepe dražljajni vplivi, telesni kakor duševni.

Otrok pa sledi posebno rad onemu, ki ga dobro razume ter se mu zna prilagoditi. S tem hočem povedati, da naj bo nadzorstvo v koloniji mlado, sveže, dostopno do otroških želj po igranju in sproščanju. Tvor naj nekak prehod od otroka do človeka v resni dobi, torej nikakor že "udeleženi" pedagogi. Izmed njihovih vrst naj bodo le glavni nadzorniki. Vodniki malih skupin pa mladi ljudje iz vrst učiteljskih kandidatov oziroma akademikov.

Dnevni red v koloniji določa v glavnem potek dneva. Otrok mu z lahkoto sledi, saj to store vsi tovariši, in pozivi k te-

ma nebu so simpatični, zabavni; piščalka, gong ali zvonček. Avtoriteta je dovolj, da jo izvajajo na novo spoznane osebnosti.

Tudi čut do dolžnosti se v koloniji razvija. V glavnem je potrebno pospraviti svoje lastne stvari. Poravnati mora otrok svojo posteljo, čistiti svojo obutev, umivanje, snajenje zob, in slične malenkosti. Otrokovo sramovanje radi nedostatkov v urejanju lastne telesne snage, ki je v družinskem krogu morda včasih otopelo, se bo ponovno poživilo radi ozira na tovarise in nove nadziralce.

Zelo veliko nudi kolonija otroku s tem, da mu posreduje spoznavanje narave. Iz tega se rodi ljubezen do naravnih lepot. Kdor tega čuta nima razvilega, ne ve kako važne in krasne strani svojega življenja ne doživlja.

Kolonija in tovarstvo je eno. Dober tovariš je zlata vreden, pravi pregovor. Koliko dobrih tovarišev si otrok lahko pridobi v koloniji. Toda tovariša si je treba tudi res pridobivati, za to so potrebne gotove žrtve, sedaj v tem, nato v

drugem oziru. Usluga pri tej ali oni priliki, odstopitev prvenstva pri raznih igrah in dnevnih dogajanjih. Tu se brusijo otrokov značaj.

Potrebno je pa, da kolonija kljub svojemu skupinskemu pojavu vendar posveča vso pozornost otrokovi individualnosti. Ta je potrebna pri izbiri otroka za kolonijo najprej. Vseeno ni ali sestavljajo kolonijo izbrano krepki ali narobe, izbrano šibki. Razliko izbire za planinsko ali morskoro kolonijo je treba upoštevati. Pri gotovih slučajih je ta izredne važnosti. Tudi v isti koloniji je potrebno razlikovati gotovo skupinsko razdelitev. Predvsem pa je važno poznavanje kakih otrokovih zdravstvenih hih.

K temu kratkemu orisu naj pristavim, da je kolonijstvo krasna stvar, otroku nudi ogromnih koristi, vendar se vrinja misel, da so potrebne tudi na tem polju neke norme, ki naj urejajo tako razvoj tega čedalje obširnejšega pojava, kakor čim večje izrabljanje že obstoječih naprav, ki so izpolnjene za dosego čim boljših rezultatov.

Dobrodelni koncert harmonikarjev

Sinoči je bil v mestnem parku dobrodelni koncert Šušteršičevih malih harmonikarjev. Kljub temu da je pričelo nekoliko rosiiti, se je zbralo v parku več tisoč ljudi, ki so se od točke do točke bolj čudili pestremu harmonikarskemu zboru in njihovu vodji g. Vilku Šušteršiču, ki je s trudom in požitvovalnostjo ustvaril v Mariboru in v Sloveniji novo panogo mladinske glasbene pedagogike.

Na vzvišenem odru v glasbenem paviljonu, ki je bil razkošno razsvetljen, je 21 majnih dečkov in deklic v pisanih narodnih nošah igralo, pelo in plesalo. Odveč bi bilo naštevati vse odlike tega vigranega zbora, ki je edinstven v državi, saj so harmonikarji iz Maribora znani že v vsakem večjem kraju naše države. Poudariti je treba le izredno discipliniranost zbora, njegovo ljubezen

do glasbe, petja in narodnih kol ter poseben način glasbene vzgoje g. Šušteršiča, kar so mu priznale odlične osebnosti s področja glasbe in splošne pedagogike.

Ogromni množici poslušalcev je nudila mična slika majhnih nasmejanih obrazov res prirčen užitek, zlasti še ko so iz mladih grl privrele res dobro zapete slovenske narodne pesmi. Posebno so ugajali samospevi in dvospevi, najbolj pa je netil navdušenje mali Grozdek, ki se ni menil za poslušalce ter je uganjal svoje otroške vragolije, da so se ljudje do solz nasmejali.

Koncert je bil namenjen za letovanje revnih otrok v domu JS v Bakru. Prav bi bilo, da bi Jadranska straža poslala tudi nekaj siromašnih harmonikarjev na morje, saj so letos že dvakrat igrali v dobrodelni namen.

m Obrtna nadaljevalna šola v Mariboru bo vpisovala obrtne vajence in vajenke iz Maribora in okolice na mestnem poglavarstvu v Mariboru od 11. do 22. t. m. (ob delavnikih od 10.—12., v nedeljo od 9.—11. ure). Javiti se morajo brezpogojno vsi še ne 18 let stari vajenci in vajenke (pomočniki in pomočnice), ki obrtne nad. šole še niso dovršili. Pri vpisu plačajo vsi običajno vpisnino. Začetniki prinese s seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

optični predmeti?.. peteln

dipl. optik

peteln

m Občina Studenci pri Mariboru poziva vse vojne obveznike, ki se čutijo za vojno službo nesposobne, naj se javijo, danes ali jutri zaradi ponovnega pregleda v občinskem uradu.

m Glede razdelitve turškega bombaža bo sklepala posebna konferenca zastopnikov tekstilne industrije pri ravnanstvu za zunanjo trgovino.

m Riža že skoraj ni več dobili v mariborskih trgovinah. Za koruzno moko je prišel na vrsto še riž, kar čutijo zlasti ljudje srednjega stanu.

m Dohodki mariborske carinarnice so znašali pretekli mesec 11.628.732 din.

m Z drevesa je padel 48 letni trgovec in posestnik Vekoslav Muršič od Sv. Miklavža in si zlomil obe nogi. Poleg tega ima tudi nevarne notranje poškodbe. Zdravi se v lukajšnji bolnišnici.

m Padec z vlaka. 60 letni livar Franc Brecl iz Studencev je padel iz vlaka ter dobil le manjše poškodbe na roki.

m Žrtev podviljanega vola je postal 72 letni kmetijski dninar Jožef Sinič z Vukovskega vrha. Žival ga je nevarno poškodovala, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

* Kopalke — nogavice, pletenine, perilo, Oset — Koroška 26.

* Pojdite z nami v nedeljo, dne 11. avgusta. Prihljubljena krožna vožnja z modernimi avtokari po Slovenskih gorah. Avtobusni izlet v naše najlepše zdravilišče Rogaška Slatina. Prijavite se pri "Putniku" Maribor.

Pregled julijskega vremena v Mariboru

Letošnji julij je bil hladnejši in bolj moker kot lanski. Najbolj vroč je bil 26. julija 29,2, najbolj hladen pa je bil zadnji dan v mesecu s komaj 7,6° C. Toplotna razlika je bila 21,6 stopinj. Vročih poletnih dni s 25 in več stopinjami je bilo julija samo 15. Povprečna julijska toplota je bila 18,9, povprečna maksimalna 24,1 in povprečna minimalna 12,6 stopinj.

Julij je bil zelo moker. V 18 padavin-skih dneh je dosegla višina padavin 147,7 mm. Na posamezen deževni dan bi prišlo povprečno 8,2 mm, oziroma 4,8 mm na vsak dan. Najbolj deževen dan je bil 27. julij s 23,4 mm padavin.

Najvišji zračni tlak je v preteklem mesecu dosegel 743,0, najnižji je padel na 727,5 povprečni mesečni pritisk pa je znašal komaj 136,5 mm.

Čeprav je bil julij zelo moker, je najvišja relativna vlažnost dosegla samo 89 odstotkov, najnižja 50%, povprečna mesečna vlažnost pa 73,9 odstotkov.

V splošnem je bila prva tretjina preteklega meseca najbolj suha, druga tretjina je bila najbolj sončna in zadnja tretjina julija pa je bila najbolj vroča in na dežju najbogatejša.

V preteklem mesecu ni bilo niti enega popolnoma jasnega dneva. Zelo malo oblačnih je bilo 6 dni, enako število dni je bilo popolnoma oblačnih

Pismo uredniku

Gospod urednik! — Deželan, ki pride tu pa tam v Maribor, doživi vedno kako posebno razočaranje. Ta razočaranje pa navadno grenka in rodijo spoznanje, da so med nami ljudje, sinovi in hčerke slovenskih mater in očetov, ki se takorekoč sramujejo jezika svojih staršev. Tako sem doživel v lokalu neke mariborske modistke sledeči dogodek.

V prodajalni sta bili dve dami. Prva očividno vdova, ker si je kupovala žalni klobuk in je bila oblečena v črno. Druga je bila očividno njena prijateljica. Med seboj sta obe dami govorili v lepi slovenski in tudi modistka, ki je stregla, je govorila slovenski. A skoraj lastnim ušesom nisem mogel verjeti, ko sta nenkrat pričeli obe dami s prodajalko govoriti v tujem jeziku. Zadeva me je zelo razkačila in skoraj bi bil nekaj znil, a sem se premagal. Dobil pa sem vtis, da sta hoteli obe dami pokazati, da obvladata tudi tuj jezik, ki je v posebno »čistem dialektu« danes v Mariboru zelo moderen. — Deželan.

Kino

* Grajski kino. Premiera najnovejšega filma Elizabete Bergner „Silvina“. Prekrasen film o veliki ljubezni. — Pride: „Zašla sem“.

* Union kino. Senzacijski kriminalni in pustolovni film velempete vsebine „Brez milosti“.

* Esplanade kino. Prekrasni glasbeni film „Havajske noči“ z Eleanor Powell in in Robert Youngom.

V Mariboru je potrebna večja zaščita najemnikov stanovanj in lokalov

Uredba z zakonsko močjo o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, ki je objavljena v »Službenih novinah« dne 25. sept. 1939, šte. 218, ima v čl. 11 glede zaščite najemnikov stanovanj in lokalov določila, ki se glase:

»Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje se pooblašča, da predpiše sporazumno z ministrom za trgovino in industrijo in ministrom za pravosodje posebno uredbo, s katero se urejajo najemnine za poslovne prostore in stanovanja. Dokler se ta uredba ne izda, se najemnine za poslovne prostore in stanovanja ne smejo povišati in ne smejo biti višje kot so bile na dan 1. septembra 1939.

Lastnik zgradbe, stanovanja ali poslovnega lokala, ki bi povišal najemnino, se kaznuje z zaplato do 3 mesecev in v denarju do 20.000 din.

V Mariboru je veliko lastnikov stanovanj in poslovnih lokalov, ki se za gonjenja zakonska določila malo ali nič ne

zmenijo. Mnogo jih je, ki so dejansko že dvignili najemnine če ne direktno pa indirektno s tem, da zahtevajo od najemnikov »postranske dajatve« poleg najemnine. V strahu, da mu bo stanovanje ali lokal odpovedan, ako ne pristane na tako povišanje, se vsakdo, kdor le more, ponižno vda in plača, da ima mir. Pri novih najemih lokalov gredo take »postranske dajatve« v visoke zneske in presegajo tudi deset tisoče!

Zadnji čas je nekaj slučajev, ko so gospodarji kar na veliko odpovedali strankam poslovne lokale z očitnim namenom, da bi na ta način izigrali narobno o brezvestni špekulaciji ter si po ovinkih osigurali izdatno večje najemnine kakor so bile 1. sept. 1939. V takih slučajih se vrše odpovedi lokalov celo pod pretvezo, da je treba lokale in hiše zaradi skrajno slabega stanja nujno prezidati in popraviti, čeprav so hiše in lokali med najlepšimi in najboljšimi v Mariboru. Pri tem računajo špekulanti z lokali še na naklonjenost mestnega stavbenega ura-

da, ki naj jim z dovoljenjem kakršne koli prezidave nevede omogoči, da se še z večjo rafiniranostjo izigra zakon o pobijanju špekulacije. Po našem mnenju bi bilo treba, da presoja mestni stavebeni urad prošnje za prezidavo lokalov tudi oziraje se na zakon o pobijanju špekulacije. Kjer je evidentno, da gre lastniku lokala ali stanovanja samo za to, da dvigne najemnino nad višino, ki je po zakonu dopustna, bi se špekulantom morale odklanjati prezidave. Policijska oblast pa bi takim slučajem morala posvečati še posebno pažnjo, ker sicer ostane od zakonite uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije samo komad papirja. Potrebno bi tudi bilo, da minister za socialno politiko in narodno zdravje čimprej izda k zakoniti uredbi o pobijanju špekulacije še posebno uredbo, po kateri bodo razveljavljene vse dosedanje in onemogočene vse bodoče odpovedi lokalov in stanovanj, ki imajo očitni namen izigravati obstoječa zakonita določila.

m Nočna lekarniška služba od 3. do vključno 9. t. m.: mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-82.

m Poročila sta se v Mariboru železniški uradnik g. Anton Klinar in učiteljica gđc. Sonja Tičarjeva.

m V stolni cerkvi sta se v nedeljo poročila prof. Mavricij Zgonik in gđc. Anica Womerjeva, učiteljica v Framu.

m Koncert vojaške godbe. Jutri, v četrtek od 20.30 do 22. ure koncertira v slučaju ugodnega vremena vojaška godba v mestnem parku. Dirigira kapelnik Jiranek.

m Napredovala sta Karel Pahor in Gustav Šilih na učiteljsku v Mariboru.

m Iz jetnišnice. Premeščena sta jetniška paznika Vladimir Melihen iz Ljubljane v Maribor in Anton Sonnenwald iz Maribora v Novo mesto.

m Za sodnega pripravnika pri okrožnem sodišču v Mariboru je imenovan diplomirani pravnik dr. Valler Pipan.

m Pevski zbor Glasbene Matice v Mariboru vabi vse svoje moške člane na važno pevsko vajo, ki bo nočjo (sreda) ob 20. v društvenih prostorih. Gre za izlet v nedeljo, 11. t. m.

m Novi moderni röntgenski terapijski aparat, ki ga je dobavila tvrdka Jugoslov. Siemens, je že montiran in v obratu ter se bodo odslej vršili vsak dan od pol 10. ure dalje obsevanja v lukajšnjem röntgenološkem inštitutu v bolnišnici.

m Na cesti obklesal. Na Ruški cesti v Mariboru je bil pred dnevi napaden od nekega F. G. iz Studencev mesarski pomočnik Ivan Maltz g. Maribora. Napadeni je obležal na Krekovi cesti v Studencih od koder so ga prepeljali v bolnišnico.

m Štorkije v Mariboru. Zadnje dni opažamo cele jate štorkelj, ki lete preko Maribora proti jugu. Dve štorklji sta se ustavili kar pri nas. Ena opazuje mesto z dimnika palače Pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu, druga pa s strehe nedograjenega bolniškega paviljona.

Zanimivosti

Rekordna sreča siromašne ameriške tkalke

Podedovala, zadela v loteriji in prejela je v dar v 16 mesecih milijonsko premoženje

Miss Dulcie iz Los Angelesa je bila še pred 16 meseci revna sirota, preprosta tkalka, ki je v tovarni zaslužila štiri dolarje na teden. Stanovala je pri starejših zakoncih, ki sta jo ljubila kakor svojo hčer. Pred božičem je prejela dekle brzojavko, da ji je neka teta kot edini sorodnici zapustila 40.000 dolarjev. Sestnajstletna Dulcie niti vedela ni, da ima teto. Odpeljala se je v Boston, kjer je na veliko začudenje prejela obvestilo, da ji zapuščina nek očetov sorodnik v Oregonu premoženje pol milijona dolarjev...

Miss Dulcie kljub nenavadni sreči ni izgubila glave. Po nasvetu rediteljev je pametno vložila denar. Cel roj snubcev je pritiskal nanjo, da jih poroči. Listi so pisali dolge romane o njeni sreči, postala je čez noč popularna. Na višku svoje sreče je pa bila, ko je stavila v loterijo in zadela 100.000 dolarjev. Velik modni salon v New Yorku je hotel izkoristiti srečno dekle v reklamne svrhe in ji je ponudil mesto ravnateljice. Nič ji ne bi bilo treba delati, imela bi plačo 100.000 dolarjev na mesec, samo da bi podjetju s svojo navzočnostjo nosila srečo... Kmalu za tem je Dulcie prejela od nekega prijatelja družine, ki jo je še majhno pestoval, darilo 50.000 funtov sterlingov. Mož je bival v Angliji in je menil, da je mala Dulcie še vedno sirota, zato jo je osrečil s pošiljko.

Miss Dulcie je vstopila v zgoraj navedeni modni salon, ki je delal lepe kupčije. Konkurenca je bila v velikih skrbih in neki veliki modni salon je zaradi tega propadel. Dulcie je zadela nov dobiček 1000 dolarjev in ga poklonila neki sirotinici. Da bi srečno dekle izrinila iz konkurence, je neka nasprotna modna tvrdka razpisala 100.000 nagrade za najsrečnejšega človeka. Oglasil se je neki William Ward

Burma, vhodna vrata za uvoz na Kitajsko

Burma, Birma ali Birmanska je provinca velikega britanskega cesarstva v Indiji. Meji na Siam, francosko Indokino, Kitajsko in Tiot na severu. Površina znaša 597.848 km², za dve Jugoslaviji in Bolgariji skupaj. Prebivalstvo šteje 15 milijonov duš, sestavljajo ga razni mongoloidni in malajski elementi. Birmancev je nad 8 milijonov, njih kultura je pod vplivom Kitajcev. Večinoma so budisti, muslimanov je nad pol milijona, kristjanov 270.000.

Burmi vlada v imenu indijskega podkralja odnosno britanskega vladarja lieutenantgouverner. Pokrajina se deli na osem upravnih oblasti. Preteklost dežele je bila zelo burna. Ko so se v začetku 19. stoletja vedno ponavljali obmejni incidenti, je Velika Britanija 1826. zasedla burmanske province Arakan, Ye in Tenazerim. Mir s tem še ni bil vzpostavljen, Angleži so po vsakem sporu segli globlje v deželo, dokler niso 1885 vrgli s prestola zadnjega burmanskega vladarja Thibana ter naslednje leto priključili deželo k imperiju.

Glavno mesto Rangoon šteje 400.000 duš. Je važna trgovska luka, v njem je mnogo kulturnih ustanov, gledališče, muzeji in univerza.

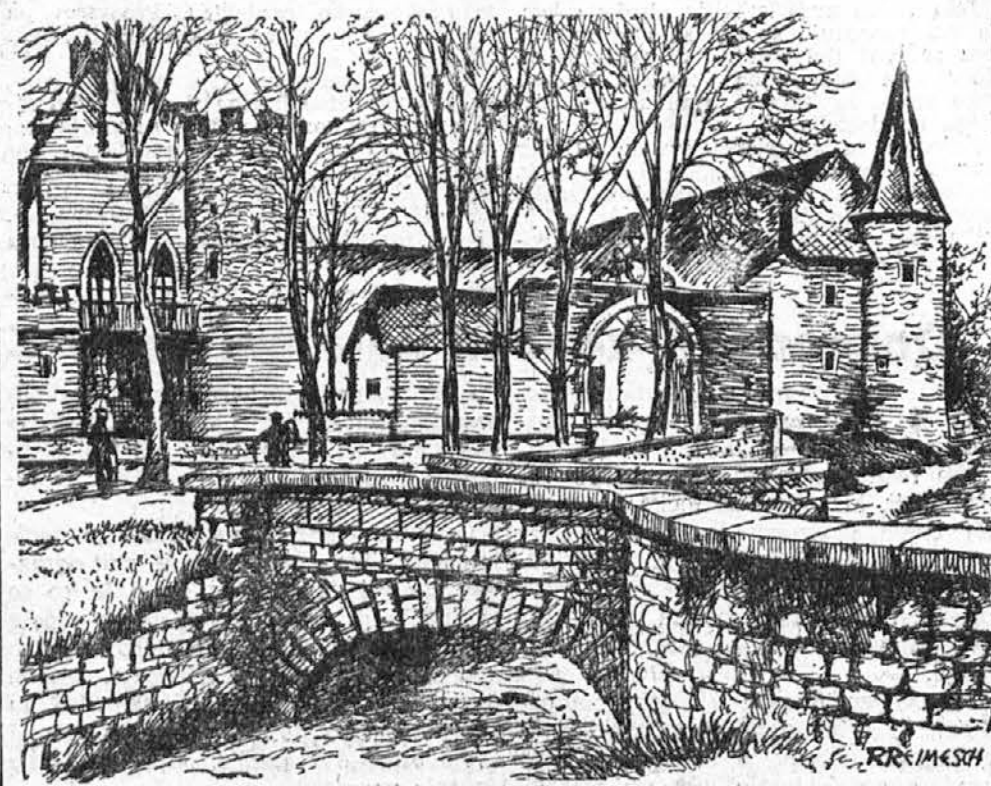
Pred katedralo v Rouenu

iz Filadelfije, ki je trikrat zadela večje dobitke in dvakrat podedovala. Stanje tega konkurenta je bilo torej z Dulcie izenačeno. Konkurenčna firma ga je angažirala. Tako je ostalo, dokler ni prišel senzacionalen preokret. Star, bogat samec v Chicagu je poklical predse notarja in mu diktiral naslednje pismo:

„Sani sem na svetu, brez ljubezni. Nihče mi ni ostal zvest. Videl sem v dnevnih fotografijah Miss Dulcie Farr. Lepo dekle

je. Dopade se mi, želim ji, da doseže rekord v sreči. Zato jo postavljam za svojo ga univerzalnega dediča. Naj moli zame!“

Zdaj ni bilo več dvoma: miss Dulcie Farr je najsrečnejše bitje v USA. Dosegla je rekord v sreči. V šestnajstih mesecih je postala večkratna milijonarka, prej revno tkalsko dekle je podedovalo trikrat, zadelo v loteriji dvakrat in prejelo še izdaten dar neznanega dobrotnika iz detinskih let...

Stari grad z »vodnim stolpom« Raeren pri Eupenu (Nemčija)

Tragičen spopad med iranskimi častniki

Šef vojne misije države Iran, ki biva že več let v Bernu, je na dramatičen način izgubil življenje. Komisijo je tvorilo deset častnikov, ki so v svrhu nabave orožja potovali po evropskih državah. Šef misije, polkovnik Sadeg Šeybani, 40 leten moški, je večkrat pozval podrejenega kapitana k redu, ker se je ta slabo ponašal in je bil že ponovno kaznovan. Nekega dne, ko je bil šef posebno strog,

je kapetan nenadoma potegnil revolver in trikrat izstrelil na polkovnika. Obenem je ranil tudi majorja Ali Khaularyja, ki je hotel med njima posredovati. Končno je kapetan streljal še nase. Khaularyja so težko ranjenega prepeljali v bolnišnico. Polkovnik je že naslednji dan umrl, kmalu za njim tudi morilec. Major bo morda okrevale.

Pinč je poginil, kdo bo njegov dedič?

Na Portugalskem imajo opravka s prav za prav smešno zadevo za resne ljudi: Grofica Leonora de Costes je imela lepega pinča Gipsyja, kodrodlakega psička, ki ga je stalno pestovala v naročju. Ko se ji je bližala smrt, je ljubljenu psičku zapustila lepo premoženje, 120.000 dinarjev. Izročila ga je v varstvo prijateljici Carmeli Sorano, kjer pa živalca tudi ni dolgo živela. Psiček je morda od žalosti po rajni gospodinjji poginil in med sorodniki grofice Leonore je nastal pre-

pir, kdo bo nasledil psičkovo dediščino. Carmela Sorano je prijavila svojo zahtevo, češ, da gre dediščina njej, ker je skrbela za pinča. Sorodniki spet izjavljajo, da so edino oni upravičeni do ti-sočakov. Gospa Sorano da je svoje stroške lahko krila z obrestmi od denarja, ostalo pa pripada njim. Sodniki so v zadregi in razprava je bila ponovno odložena, da najdejo rešitev res smešni zadevi v sedanjih žalostnih časih.

Šteje naj stenice za dokaz sodišču

Pred carigradskim sodiščem so imeli primer, kakršni so redki v analih sodnih postopkov. Mlad sluga Husejin Abdul je tožil svojega službodajalca, bogatega trgovca Emila Laruka, ker mu ta že več mesecev ni plačal zaslužka. Trгоvec se

je zagovarjal, da ni dolžan plačati slugi, ker se ta ni držal obveze, ki jih je sprejel pred vstopom v službo. Mladi sluga je obljubil, da bo hišo očistil ter iztebil razno golazen, posebno pa stenice, ki so se razpasle po vseh kotih. Sluga ne samo ni

pregnal stenice, nego so se te med njegovim bivanjem v hiši še pomnožile. tako da jih je več kakor jih je bilo prej.

Sodnik je opozoril bogatina, da nima pravice trditi nekaj, kar ne more dokazati. Poslal je moža domov, naj prešteje stenice ter mu javi njih število. Ker se bogati trgovec takšnega posla ni mogel lotiti in ker je spoznal, da je nemogoče vse stenice po špranjah naštetih, se je vdal. Pobožal se je s slugo ter mu izplačal ves dolžni znesek.

Zračna vojna je zelo draga

Angleški strokovnjak major Ericson je mnenja, da so izgube v zračni vojni vsak mesec stoddotne; to se pravi, država, ki hoče imeti 4000 letal, mora vsak mesec napraviti toliko novih. Dobro lovsko letalo stane povprečno dva milijona din, moderno izvidniško letalo pa tri milijone din. Povprečni bombniki stanejo pet do šest milijonov din, leteče trdnjave, kakor jih izdelujejo v USA, pa 10 milijonov din.

Anglija je imela lani za vzdrževanje letalstva v preračunu vsoto 50 milijard din. Od tega je uporabila za nabavo novih letal 20 milijard. Letošnji preračun je trikrat večji od lanskega.

Se občutnejša je uporaba bencina. Lovsko letalo porabi za 1 km leta 1 kg bencina, bombnik 2 kg na 1 km. Za zračni napad 100 bombnikov, ki prelete 500 km, je tedaj že treba 100 ton bencina.

Dragoceno za letalstvo je izvežbano osebje. Za 4000 letal stanejo pogonski material, bombe, strojnice, topovi in izvežbanost pilotov blizu 7 in pol milijarde din na mesec. Letala se lahko stalno obnavljajo in dobavljajo nova, ni pa tako lahko nadoknaditi izgube izvežbanih pilotov.

Dekliško ime ohranijo dekleta na Špankem in Portugalskem ter tudi v nekaterih krajih Sev. Amerike, ko se poročijo. Priimek moža je pri njih stranskega pomena.

Kit je zašel v Ren 1. 1687 ter zablodil do peščin pri Niehlu, kjer so ga ubili. Nenavaden dogodek so ohranili na starih bakrenih novcih.

40.000 zdravilnih rastlin, ki rastejo po večini v tropskih in subtropskih krajih, poznajo v medicini. Uporabljajo jih v razne zdravilne svrhe.

Psovk ne pozna japonski jezik.

Veliki roji komarjev so napadli kopaljšča ob Donavi v Budimpešti in preganjajo kopalce. Oblastva skušajo s polivanjem petroleja in drugimi obrambnimi sredstvi pregnati mrčes. K sreči komarji ne razširjajo malarije kakor v porečju Tise.

— Ali ste prismojeni? Mojo hčer hočete poročiti? Nastavl sem vas kot trgovskega in ne ženitovanjskega potnika...

Dame v letu 1950

— Madame, kakšni pa ste, saj nimate nič na sebi!

— Kaj pravite? Prihajam s popoldanske čajanke, zdaj se bom oblekla, ker grem spat.

— Kaj se je pa zgodilo?

— Nič, izredno sem se zabavala.

— Toda, za vruga, taki?

— Naravno! Ali mislite, da bom navlekla nase pisane cunje? Naj še skrivam svoje, od prirode dane lepe linije? Kje pa živite? Kaj ne veste, da smo v letu 1950, v moderni, napredni dobi?

— Da, res je, 1950! Spal sem več kakor deset let. Toda spominjam se, da so bile prej tako slečene samo kopalke in baletke na gledaliških odrih.

— Kaj pravite, slečene?! Kaj morda nimam nekaj na sebi? Ali mislite, da je to odveč?

— No dobro, pa vas ni sram, hoditi okoli tako goli?

— Dragi moj prijatelj, ali še vedno spite in sanjate? Kaj je to sramota? Ali se morda Afričanke sramujejo, ker hodijo gole okrog?

Mi se enostavno držimo prirodnih zakonov. Kar nam priroda daje, tega se ne sramujemo. Vse to je navada. Tudi ko so ljudje navlekli nase pisane obleke, so to storili iz navade.

— In to mislite, da je lepo in moralno?

— Lepo je, če se prikazuje lepota telesa in ne lepota dekoracij na človeku. Pa moralno? Moralno je zdaj in ne nekaj, ker se ne dražita radovednost in fantazija, temveč je vse odkrito in jasno.

— Nikoli se ne bi hotel oženiti s takšno žensko!

— Oženiti? Ah, vi zaostali sanjač iz prastarih dni! Kdo se danes še ženi? Danes živimo kakor vsi otroci prirode, kakor vse stvarstvo. Mi si ne zastavljamo preveč skrbi. Ljubimo se zdaj tu, zdaj tam, kakor nam poželje srce in ne poznamo ljubosumnosti.

— Kako pokvarjen je zdaj svet!

— Ne pokvarjen, temveč prosvetljen! Naši deci je v desetem letu že vse jasno. Nikomur se ne krade pravica do ljubezni. To je sploh najlepši sad naših dni: da sme vsak svobodno ljubiti.

— To se pravi, da dostojnih žensk danes sploh ni več.

— Nasprotno, šele zdaj smo ženske postale dostojne. Zdaj se ljudje ne ubijajo več zaradi ljubezni, ljubezen sama pa ne more biti nedostojna, drugače bi je sploh ne bilo.

— Strašni nazori so to!

— Strašno je bilo prej, ko nismo imele ženske svobode, ko smo bile navezane samo na moža. Zdaj smo svobodne in se pokoravamo zakonom narave. Dosegle smo svobodo in postale gospodarice moških. Zdaj delajo moški, kar me želimo, moč je v naših rokah... Moški nam strežejo kakor sužnji. Ljubimo, kogar hočemo in kadar hočemo. Nihče nam ne očita, da smo takšne...

— Ne, tega ne morem prenesti. Raje se vrnem v svoj grob, ker tak svet ni vreden, da živim na njem. Zene so ponorele, moški postali neumni. Zbogom madame...

— Pojdi, pojdi, stari osel, kaj ti več o modernem življenju. Ti bi hotel, da vse ženske služijo samo tebi. Le pojdi, da ne okužiš naše čiste prirode!

— Sanjač je odšel, ženska je pa oblekla svoj tanki negliz, ki jo je vso pokrili, kajti dama v l. 1950. dobro ve, da ne sme iti gola spat...

Liubljana

Koliko pojejo Ljubljanci v enem letu

Samcat človek je skromno bitje, ne potrebuje bog ve koliko hrane. Zmožen je živeti leto dni ob samem kruhu in vodi. Sicer bi to, kar poje en človek skozi 60 let svojega življenja, znašalo skupaj nekoliko tovornih vagonov, kakor je izračunal neki ameriški statistik, ampak v enem letu ne poje veliko. Drugače je stvar, kjer človek nastopa v masah. To je pa že požrtlija roja kobilic. Zato je zanimivo pogledati, koliko porabi Ljubljana, ki šteje okroglo 88.000 prebivalcev, takole v letu dni raznih živil.

Iz statističnega letopisa mesta Ljubljane za leto 1939 povzemamo naslednje številke:

Poglavje „Aprovizacija mesta“ pove, da je znašalo število v mestu zaklane živine (juncev, krav, bikov, telet, prašičev, konj in velike in male drobnice) skupaj 58.674 glav, uvoženo pa je bilo povrh tega še 60.038 glav klavne živine, nadalje 5972 glav divjačine, 19.923 kljunov velike in 164.266 kljunov male perutnine, svežega in suhega mesa vseh vrst ter klobas in salam 77.603

kg, konserviranega mesa vseh vrst 2645 kg, masti in slanice 101.878 kg. Mleka (uvoženega) so porabili Ljubljanci 5.907.913 litrov, masla 102.643 kg, sira 92.579 kg, moke vseh vrst 10 milijonov 121.766 kg, testenin 80.040 kg, jaje pa 17 milijonov 737.916, če so bila natančno vsa prešeta. Sadja in poljskih pridelkov je konsumirala Ljubljana v lanskem letu: 3.195.678 kg domačega sadja in gozdnih sadežev, 109.926 kg južnega sadja, 6.270.009 kg krompirja, zelja in repe, drugega sočivja statistika ne izkazuje. Na specializiranih se je porabilo: 468.650 kg riža, 1.641.344 kg sladkorja, surove kave in navadnega čaja 75.359 kg, pražene kave in etiketnega čaja 13.826 kg, žitne kave in drugih kavnih nadomestkov 116.335 kg, jedilnega olja pa 455.736 litrov.

Dodajmo pa še, kar so Ljubljanci pokurili: mehkih drv 23.821 kub. metrov, trdih drv 109.923 kub. metrov in 48 milijonov 457.615 ton premoga (v hišni porabi, industrije so izvzete). Ogromna poraba zlasti premoga gre na rovaš lanske hude zime.

Drobne novice

n Radi pomanjkanja dela so odpovedale službo 250 delavcem ladjedelnice v Splitu in Kraljevici.

n Slovenska drama „Herman Celjski“ dr. Novočana je na letošnjem repertoarju Narodnega gledališča v Skoplju.

n Število radijskih naročnikov v naši državi je znašalo letos konec junija 173.471. Ljubljansko pošto ravnateljstvo je z 22.152 na četrtem mestu za Novim Sadom 48.533, Zagrebom 35.385, Beogradom 29.880.

n Predsednik vlade Dragiša Cvetković je posetil razstavo slik hrvatskih umetnikov v Domu likovnih umetnikov v Zagrebu ter je pri tej priliki odkupil več slik v vrednosti 20.000 din.

n Razjarjeni delavci so napadli v Petrinji delavca Stevana Levina, ki si je hotel najti zaslужka pri gradnji šole, čeprav so domači delavci objavili, da ne sme priti nihče od drugod. Občinski tajnik ga je s težavo rešil linčanja.

n Okoli 50 bolgarskih dijakov bo dospelo v začetku septembra na naš Jadran. Za člane Jugoslovansko-bolgarske dijaške lige bo poskrbel naš Ferijalni savez.

n Pri gradnji bolnišnice v Petrogradu se je zrušilo ogrodje. Eden izmed delavcev je izgubil življenje, pet jih je laže ranjenih.

n Kmetje so linčali v vasi Krčedinu pri Stari Pazovi Živojina Lukića iz Novega Sada. Ta je v kavarni izžival goste ter se končno spril z nekim godbenikom, ki je lokal zapustil. Lukić ga je z nožem v roki zasledoval ter na pragu napadel slučajno došlega Nestora Jovanovića, ki je vprašal, za kaj gre. Ko se je vest o tem razširila, so se kmetje zbrali ter Lukića na begu ujeli ter ga težko poškodovali.

Ne pozabi naročnine!

Sergiusz Plasecki

★ LUBLJENEC ZVEZD

67 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Ob treh popoldne se je Jezivec vrnil. S seboj je pripeljal več vreč blaga, ki ga bomo prepeljali čez mejo.

Zvečer smo naložili voz ter odrinili. Sprva se je konj precej pognal, pa ga Živic zastavlja. Po treh urah se ustavimo ter omotamo kolesa. Ko odrinemo naprej, jame spet drobno deževati. Od vzhoda pa vleče oster veter. Po njem se ravnamo ter vozimo v pravilni smeri. Po polnoči pazljivo prepeljemo čez mejo, od tod pa v skrivališče na poljski strani.

Cez mejo smo prepeljali že tri vozove blaga. Saša mi je dal dve sto štirideset dolarjev. Rekel mi je, da mi bo dal še več, vendar pa šele takrat, ko bomo končali z delom, kajti sedaj ne utegne podrobno preračunavati. Vendar pa že sedaj vem, da doslej toliko še nisem zaslužil.

Ko smo se zadnjič vračali čez mejo, smo doživeli dogodek, ki bi kmalu krvavo končal. Na nekem mestu smo zavili na loko. V daljavi je bila na levi strani vas. Polagoma je padal mrak. Vsak trenutek smo pričakovali dežja. Cesta je bila neizvožena ter je voz strahovito odskakoval. V daljavi sem videl most čez reko ter gost pas vrbovja. Zdelo se mi

je, da so na mostu ljudje. Ko smo se še bolj približali, smo opazili nekaj mož, ki so bili naslonjeni na ograjo ter gledali proti nam.

— Nekdo tam stoji! — sem rekel Saši. Prikimal je.

Pripeljali smo tik do mosta. Na njem je bilo sedem mož. Trije so bili kmečko oblečeni, trije mestno, eden pa je imel na sebi črn kožuh in kapo na glavi.

Živic je popustil vajeti in tiho požvižgal. Konj je naglo potegnil. Roke sem imel v žepih ter krčevito stiskal samokres. Močno sem se razkoračil, da bi ne izgubil ravnotežja. Ozrl sem se na Sašo. Na ustnicah mu je visel rahel nasmešek; edno roko je imel v žepu.

— Počasneje! — je velel Živicu.

Živic je nekoliko zadržal konja. Zavili smo na most.

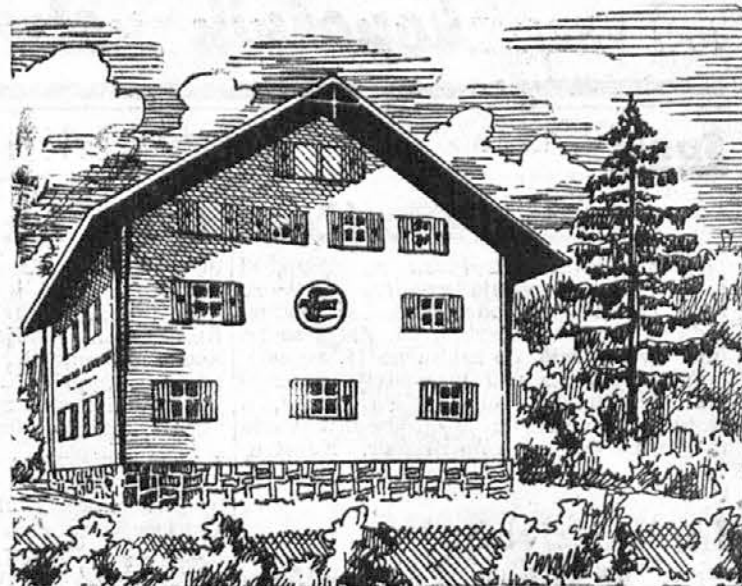
— Hej, kdo ste? Od kod? — je zakričal nad nami možakar v kožuhu ter skušal pograbit konja za uzdo.

— Iz Minska! — je malomarno in nasmevano dejal Saša.

— Iz Minska. In kam ste namenjeni?

— Kam? Takoj vam temeljito povem! Živic je zaustavil konja. Saša pa je skočil z voza ter skočil pred možakarja.

Kje je ostala „tablica“ Sokolske planinske koče?

Od nekega udeleženca nedeljskih pohorskih slovesnosti smo prejeli naslednji dopis: »Ob novi avtomobilski cesti na Pohorju, ki je bila v nedeljo izročena svojemu namenu, so bile postavljene tablice z vsemi pohorskimi postojankami, kakor da bi se hoteli posamezni domovi predstaviti številnim izletnikom in jim izreči dobrodošlico. Zelo pa sem se za-

čudil, ko nisem nikjer opazil tablice za Sokolski planinski dom, ki je vendar med najlepšimi planinskimi postojankami na Pohorju. Razočaran sem bil nad tem dejstvom, zlasti še, ko sem zvedel, da so funkcionalni omenjene koče poskrbeli za napisno tablico. Če je bilo to storjeno namenoma, nam to pač ne more biti v ponos.

n Sedem let je imel hčer zaprt v kleti Anton Dvoržak iz Palanke, ker se je v svojem 25. letu hotela poročiti proti očetovi volji. Poleg tega je v sporih očeta z mlačno zagovarjala slednjo, celo še po ločitvi zakona. Očeta so zaprli.

n Cene električnemu toku se v smislu sklepa Zveze električnih podjetij v Beogradu ne bodo zvišale, ker smatra uprava zveze, da so vzroki povišanih proizvodnih stroškov le prehodnega značaja.

n Svojega 11 letnega pastorka je hotela zadaviti gostilničarka Vida Zelihićeva v Sarajevu. V zadnjem hipu je na krike otroka prišel neki trgovec ter že nezvestnega dečka spravil v bolnišnico.

n Centralni ambulantni poljedelski muzej bodo ustanovili v Zagrebu. Agronomi bodo izdelali zanj poseben načrt. Ker bo muzej še v večji meri potreben podeželju, kakor mestu, bo potoval iz kraja v kraj, da se kmetje poučijo o racionalnem izkoriščanju zemlje. Poleg centrale v Zagrebu bodo ustanovili pozneje tudi podružnice na podeželju.

Za uporabo domačih pogonskih goriv

Naša država je v pogledu pogonskega goriva za motorje odvisna od tujine. Radi tega je poraba bencina itd. že sedaj omejena, odvisnost od tujine pa bi v danem slučaju lahko imela tudi usodne posledice, ker bi se utegnile zgoditi, da bo treba uporabo teh pogonskih sredstev vobče ukiniti.

Z uporabo domačih plinskih sredstev za pogon pa ne neha samo nevarnost ustavitve obratov v slučaju pomanjkanja goriva, temveč prihranijo se tudi velike svote v narodnem gospodarstvu, in to do 70% sedanjih stroškov. Tudi država bo

v bodoče pri oddaji svojih del in prevozov upoštevala prvenstveno podjetja z domačimi pogonskimi sredstvi.

1. septembra poteče šestmesečni rok za usposobljenje motorjev s tekočimi gorivi za domača pogonska sredstva. Vsako zamudo ali neupoštevanje tega predpisa bo ministrstvo financ kaznovalo z globami 500—500.000 din. Vsa obvestila o podjetjih, ki se bavijo z izdelavo, prodajo in montiranjem plinskih generatorjev, ter literaturo o uporabi domačih pogonskih sredstev daje na razpolago ministrstvo za šume in rude.

Trenutek mu je drzno gledal v oči, nato pa je zavpil:

— Vaš govor, sodrug, se mi zdi močno sumljiv. S kakšno pravico ustavljate na cesti ljudi?

— Kako to, s kakšno pravico?

— Da, s kakšno pravico? Pokažite dokumente!

— Sodelavec obmejnega oddelka sem! Ta hip je Saša odstopil za korak ter pomolil možakarju samokres pod nos:

— Roke kvišku! Takoj!

Mož v kožuhu je prebledel ter naglo dvignil obe roki. Ta trenutek sem jaz potegnil iz žepov oba samokresa ter, stoječ na vozu, zavpil nad možmi na mostu:

— Roke kvišku! Takoj!

Vsi so dvignili roke. Živic drži v eni roki vajeti, v drugi samokres. Smehlja se ter zvedavo pase oči po možeh. Saša preiskuje agenta. Iz žepa mu pobere samokres.

— Velja! — reče in spravi agentov samokres v svoj žep. Nato mu izvleče iz notranjega žepa še denarnico ter jo spravi.

— To si ogledamo kasneje!

Nato se Saša obrne še k ostalim možem:

— Ali ima še kdo orožje? No!

— Mi smo brez orožja! — odgovorijo vsi hkrati.

— Pazite, preudarite! Pri komur najdem orožje, mu poženem kroglo v glavo! Ali ima kdo orožje?

— Nimamo, sodrug!

Saša se spet obrne k agentu.

— Hoteli ste vedeti, kam gremo?... Čez mejo... Ali bi morda še radi vedeli, kdo smo?... Veseli fantje smo. Taki, ki se meje ne bojijo in ki takim, kakršni si ti, ne gladijo rok in glave. Sedaj veš!...

Vozimo pa imenitno blago. Če bi ga rad videl, kar poglej si ga!

— Sodrug... jaz ne...

— Jaz nisem tvoj sodrug! Tvoj sodrug sedi v kolibi!

— Jaz nisem mislil... Hotel sem...

— ...nam kožo ustrojiti! — je zaključil Saša in nato velel:

— Skoči v vodo!

Agent je zadržal. Saša je dvignil samokres in namršil obrvi.

— Takoj!

Agent je hipoma zlezal na ograjo ter skočil v reko. V mrak se je razlegel krohot; najglasnejši je bil Živic.

— V vodo, v vodo! Bolhe je treba utopiti! — je kričal Saša nad ostalimi možmi. — Naglo! Pohitite!

Vsi so jeli lesti na ograjo ter skakati v vodo. Vsak hip je zaklokotalo pod mostom.

— Imenitna kopel! — je pomodroval Živic.

Saša pa je skočil na voz. Konj je potegnil naprej.

— Prileglo se jim bo. Nekoliko se bodo ohladili! — je dejal Saša. Prevozniki smo čez most ter zavili na dobrovo. Za nami pa so odmevali kriki mož, ki so se lovili iz vode.

(Dalje.)

PRI VSEH kopalnih potrebščinah 10% SEZONSKI POPUST C. Büdefeldt

Gospodarska ulica

Sport

Jutri se prične turnir na Bledu

Mednarodni teniški turnir na Bledu, ki je bil radi vprašanja ureditve igrišč za letos že skoroda odpovedan, se bo po zadnjih vesteh vendarle vršil. Začel se bo jutri ter bo trajal do zaključno 11. avgusta. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je izvolila prevzela Nj. Vel. kraljica Marija, v častnem predsedstvu je predsednik vlade D. Cvetković ter ministri dr. Korošec,

dr. Krek, Laza Marković, Cincar Marković in Pantič.

Za turnir, ki ga bosta priredila BTK iz Beograda in ljubljanska Ilirija, vlada veliko zanimanje ter se pričakuje številna udeležba igralcev. Za samo ISSK Maribor bo zastopan na turnirju z 8 igralci.

Radi tega bo verjetno preložen dvoboj z Železničarjem.

Teniški dvoboj Maribor-Železničar

V nizu propagandnih prireditev naših belih musketirjev sledi v četrtek popoldne prvo srečanje med teniškim ekipama ISSK Maribor in SK Železničarja. V tem zanimivem dvoboju bo nastopilo po šest

igralcev vsakega kluba, ki bodo odigrali šest iger posamezno ter tri v dvoje. Teniški team ISSK Maribor bo to pot nastopil z novim klubskim prvkom Fredijem Korenčanom na čelu, Železničar pa nas bo presenetil z nekaterimi novimi talenti. Tekma se bo vršila v četrtek ob 15. na igriščih SK Železničarja na Tržaški cesti. Povratna tekma pa bo na igriščih ISSK Maribor prihodnji teden.

PRESENEČENJE V TURNIRJU ISSK MARIBORA

Kakor smo že poročali, je razpisal ISSK Maribor interni teniški turnir 10 igralcev, da se reši vprašanje klubskega prva-

Ali si že prijavil vsaj enega novega naročnika?

ka in rangliste za letošnje leto. Turnir bo ta teden končan ter bomo o njem podrobneje poročali. Senzacija dosedanjih iger pomeni brez dvoma poraz dolgoletnega klubskega prvaka Nadana Albanjeza proti Frediju Korenčanu s 6:3, 2:6, 2:6. Izid te igre bo bržkone odločil vprašanje letošnjega klubskega prvaka ISSK Maribor. V okviru turnirja je bila cela vrsta napetih iger, v katerih so se zlasti izkazali

razen gornjih še Tončič, Škapin, Kirbiš, Kobi itd.

s Teniški dvoboj Italija-Madžarska v Riccionu v Italiji se je končala z zmago Italijanov 7:2.

s Atletski dvoboj med reprezentancama Nemčije in Italije se je v Stuttgartu končal z zmago Nemcev v razmerju 104:74 točkam. Doseženi so bili izvrstni rezultati. Povratno srečanje bo sredi septembra v Milanu.

s Nogometna reprezentanca Moskve bo v nedeljo vendarle nastopila v Sofiji proti SK Slaviji, v sredo pa proti reprezentanci Sofije. Po zadnjih pripravah sodeč bodo priredili Bolgari ruskim sportnikom slovesen sprejem.

n Poštno hranilnico je ogoljufal za lepo svoto Zagrebčan Evgen Jakasovič. Vlagal je po 50—din, potvoril številke v knjižici na 500—din ter dvigal denar pri raznih podružnicah. Na ta način si je prigoljufal lepo vsoto din 20.000—, dokler ga sedaj niso zalotili v Ogulinu.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 60 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, preklic, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vposlati v listu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

KAM, KJE?

GAMBRINOVA DVORANA

Najlepši vrt v Mariboru. — Svezje Tschelliglevo pivo. — Prima pekrška vina. Prvo-vrstna meščanska kuhinja. — Sprejemajo se abonenti. — 6225-1

Novovkletena kavaliteta, tu-okoliška, pekrška in ljuto-merska vina

IZBORNO NARAVNO

OKREPČILO dobite v Ulici kneza Kocelja 5 — čez ulico znaten popust! 6225-1

SLUŽBO DOBI

MLAJŠEGA KLJUČAVNI-ČARŠKEGA POMOČNIKA sprejememo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Indu-strija«. 6239-2

POSTREŽKINJO za predpoldne iščem takoj. Betnavska 25. 6230-2

POTNIKA

za mesto Maribor, agilnega in podjetnega, išče: Tvornica zdravstvene kave A. Jarc, Maribor-Košaki. 6227-2

KUHARICA

samoostojna, dobi takoj me-sto. Ponudbe pod »Kuharica« se naj pošljejo na ogl. odd. »Večernika«. 6218-2

PLETILJE ŠIVILJO sprejme Traun, Slovenska 8. 6208-2

ŠIVILJA

s kavcijo ali brez se sprejme za konfekcijsko delo. Ponud-be na ogl. odd. »Večernika« pod šifro »Stalno«. 6246-2

VAJENCI-(KE)

UČENEC

s 4 razredi srednje šole se sprejme pri tvrdki V. Weixl in sinova. 6080-4

KROJAŠKEGA VAJENCA iščem. Pristavec Anton, Ma-ribor, Trubarjeva 9. 6232-4

VAJENEC

se sprejme v manufakturno trgovino. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod šifro »Manufaktura«. 6219-4

STANOVANJE ODDA

Oddam dve ENOSOBNI STANOVANJI od 15. avgusta dalje. Nasipna 91. Pobrežje. 5954-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, vse pod enim ključem, se odda 1. sep-tembra. Koseskega 22. 6220-5

Eno- in 2-sobno STANOVANJE v Melju se odda. Vprašati: Erjavčeva 10. 6217-5

Pedisa
KOPALNA SOL ZA NOGE
PROTI POTENJU, UTRUJENOSTI IN BOLEČEMU VNUTJU NOG, TRDI KOŽI, KURJIM OČESOM IN OZEBLINAM
DIN 5.—, 6.— IN 12.—
DRUGERIJA Kanc

SOBO ISČE

iščem s 15. avgustom OPREMLJENO SOBO v centru mesta. Naslov pustiti v oglasnem oddelku »Večernika«. 6152-9

PRAZNO SOBO

s posebnim vzhodom iščem v centru. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Soba«. 6241-9

Spomnite se CMD!

NOVO!

Mahmud Konjhodić

Seljački pokret u Hrvatskoj

din 27'50

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE

Maribor, Aleksandrova cesta 13 — Telefon št. 25-45

SOBO

čisto, s celo oskrbo, najraje v Koroškem predmestju ali na Ruški cesti išče soliden železniški uslužbenec. Ponudbe na ogl. odd. lista pod »15. av-gust«. 6236-0

STANOVANJE ISČE

4 članska družina išče kom-fortno 3-sobno sončno STANOVANJE (plin) z vsemi pritliklinami v I. ali II. okraju mesta s 1. septembrom. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Sonč-no«. 6198-6

PREHRANA

3 OSEBE sprejemem na hrano. Milnska ulica 9-II. 6233-7

SOBO ODDA

OPREMLJENO SOBO lepo, v novi hiši, oddam go-spodu s 15. avgustom. Sme-tanova 29, pritičje levo. 6244-8

MALA PRAZNA SOBA

se odda za 150 din. Taborska ul. 16. 6221-8

POSEST

VINOGRADNO POSESTVO v ugodni legi in v dobrem stanju v bližini Maribora ku-pim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 6240-11

PRODAM VINOGRAD

in sadonosnik, pol ure od mesta. Vprašati: Lovce, Glav-ni trg 4. 6223-11

OBRT - TRGOVINA

»KERAMIKA«

Hišni posestniki in najemni-ki, pregledajte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in po-ceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

TRGOVINO

z mešanim blagom, dobro uvedeno, ob prometni cesti, oddam v najem. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Mariborska okolica«. 6234-13

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30 Ljubljana, Prešernova ul. 4

STROJI

PISALNI STROJ rabljen kupim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 6032-14

Prodaja v

Mariboru

V. Weixl

in sinova

Jurčičeva 8

ŽIVALI

MAČKA — ANGORA

bela, se je zgubila. Kdor jo najde, naj jo prinese v pe-karno Genzger, Meljska ce-sta, proti nagradi. 6224-24

IZGUBLJENO

Izgubila se je

ROČNA TORBICA

z legitimacijo in raznimi stvarmi 5. avgusta iz težen-skega kolodvora do Nasipne ulice. Pošten najditelj prejme nagrado F. M., Maribor, Na-sipna 43. 6242-27

RAZNO

ŽAGOVINO

dobavlja Vračko, Limbuš. 6194-28

KUPIM GOZD

v Razvanju, Radvanju, Pe-krah, Limbušu, Laznici ali Bistrici. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 6207-11

Aka

želite oglaševati, pokličite telefon:

25-67

Zlato in srebro,

briljante, zastavljalne listke išče nujno za nakup

M. Ngerjev sin,

Maribor, Gospodarska ulica 15

Oglašujte!

Večernikovi

mali oglasi imajo največji uspeh

prepričajte se